

Argz
Kustbon

Riigiraamatukogu.
B 5852

303.

Sf. 7392

SVENSK VECKOTIDNING

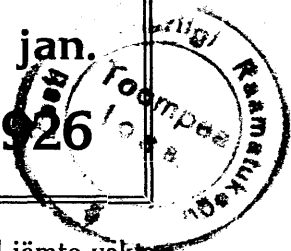
NIONDE
ÅRG.
№ 1

Prenumerationspris:
Helt år Emk. 225:—
Halvt „ „ 125:—
I utlandet:
Helt år Emk. 1350:—
Halvt „ „ 200:—

UTKOMMER
ALLA ONSDAGAR
Redaktion:
Svenska Folkförbundet
Redaktör: N. Blees
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspris
enligt överenskom-
melse.
För längre annonse-
ring beviljas rabatt.

5 jan.
1926

Kustbon 1926.

Åter har ett år gått och Kustbon vill därför i detta nummer till sina prenumeranter, medarbetare, gynnare och annonsörer uttala ett tack för det gångna året och en önskan om fortsatt gott samarbete under det nu påbegynta.

Kustbon har under de åtta år den verkat blivit en kär gäst i de svenska hemmen, och intresset för tidningen växer år för år. För svenskarna i församlingen är den oumbärlig. Såsom vårt enda svenska språkrör här i landet har den en mycket viktig plats att fylla, och även i utlandet läses den med intresse. Vi hoppas livligt, att den även i fortsättningen skall kunna göra sig älskad av våra läsare och i år vinna insteg i allt flera svenska hem. Redaktionen vill göra sitt bästa, och detsamma hoppas vi att våra medarbetare och andra gynnare skola göra, för att tidningen må bli allt intressantare och på ett allt värdigare sätt representera den plats den såsom svensk veckotidning har att fylla. Bland andra syften Kustbon fullföljer vill den självfallet först och främst värna de svenska livsintressena. . . . Mätte Kustbons nioende verk-

samhetsår bli rätt framgångsrikt! Därtill önskas alla Ett Gott Nytt År!

Red.

Svenska församlingens i Reval kyrkoråd hade sammanträde häromdagen, näml. den 30 dec., å Riddaregatan 3. Rådet behandlade budgeten för 1926. En stor del av inkomsterna utgöres av hyror för församlingens fastigheter. Sedan nu kyrkan under förra året av staden för jämförelsevis billigt pris lyckats förvärva huset i kyrkans mur å Riddaregatan 9, blir det naturligtvis varje år ett icke så obetydligt tillskott i kyrkokassan, som väl är. Det har näml. icke varit så lätt för den lilla församlingen att reda sig ekonomiskt. Staden var tillmötesgående vid husköpet och begärde icke dess fulla värde, emedan man uppgav, att man inom väggarna av byggnaden även skulle bereda en tillflyktsort för den svenska folkskolan härstädes. Emellertid upptogs nu i rådets budgetförslag för 1926 en summa på 18.000 mark i hyresmedel för den lokal, som S. O. V. renoverat till klassrum. Summan kan ju icke sägas vara så stor, men för S. O. V., som har att underhålla skolan, blir det för betungande. Utgif-

terna för lyse och ved jämte vaktmästare (städerska) stiga ensamma till 30.000 mark i året. Lägga vi till denna summa 18.000 mark för hyran blir det ungefär 50.000 mark pr år för S. O. V., vars Revals-avdelning i årliga medlemsavgifter uppbär endast 10.000 mark och för fester under 1925 erhållit omkr. 15.000 mark. Det gäller nu att fundera ut, huru pengar skola skaffas för hyran. Församlingen hade nog i detta fall kunnat vara tillmötesgående och minska hyran, åtminstone så länge tills skolan hunnit renovera lokalen, som ännu är osund och kall. Det är ju församlingsbornas egna barn, som besöka skolan, och ur moralisk synpunkt sett har kyrkan, som fått köpa huset billigare för skolans skull, skyldigheter mot den sistnämnda.

N. B.

Direktör Folke Bökman

från Stockholm, en god vän till estlandssvenskarna och Estland, har i slutet av december avlagt ett kort besök i Reval. Under sin vistelse här har dir. Bökman, som mycket intresserar sig sociala frågor och social verksamhet, besökt Revals centralfängelset. Dir. Bökman fann ordningen och disciplinen i våra fångelser vara

den bästa. Aldrig hade han trott, att det skulle vara så bra. Alla avdelningar och verkstäder ävensom klädsel och annat besågos under ledning av fängelsedirektören. Dir. Bökman uttalar sitt beröm till de estniska myndigheterna. Vad som på så kort tid har kunnat åstadkommas i centralfängelset länder regering och fängelsedirektör till heder och ära.

Rickholtz.

Den 26 sistlidne december hade man i Höbring skolhus anordnat en liten festlig tillställning med auktion till förmån för nämnda skolas nya orgel. Höbring skola har länge varit i behov av en bättre orgel. Det lilla skrala orgelharmonium, som hittills använts, har redan levat ut sig och torde vara över 40 år gammalt. Med tillhjälp av detta instrument ha dock flera sängkörer bland bygdens ungdomar bildats, och kan det därför nu med tillfredsställelse dra sig tillbaka och lämna plats för en mera tidsenligare efterträdare.

En talrik skara hade samlats i skolan. Sängkören på orten föredrog under lärare A. Westerbergs ledning några lyckade och väl inövade sångnummer. Därefter höll agronom E. Adalberth, Birkas, ett intressant föredrag med ljusbilder, i vilket han skildrade sina reseminnen från tre världsstäder: London, Paris och Berlin. Efter kaffepausen vidtog auktionen, som i ren vinst gav cirka 6.000 mark. Det nya instrumentet kostar 26.000 mark. Förut hade man samlat omkr. 15.000 mark. Det är alltså icke mera långt till den behövlige siffran. Det är vackert så och manar till efterföljd.

Ormsö.

Söndagen d. 20 dec. hade de sista resterna av den greksisk-ortodoxa församlingens röstberättigade medlemmar samlats till all-

män stämma. Antalet närvarande 13 personer. Antalet församlingsbor, barn inberäknade, c:a 30 personer.

Dagordningen upptog följande frågor:

1. Inkasserandet av hyror och arrenden för församlingens fastigheter.
2. Begravningsplatsens inhägnande,
3. Församlingens byggnader,
4. Löpande frågor.

Församlingens tillgodohavanden i arrenden, hyror m. m. uppgingo till c:a 40.000 Emk.

Dessa summor skulle fortast möjligt inkrävas och användas till inhägnande av den förfallna begravningsplatsen. Stolparna till staketet skulle gjutas av cement. Restan av de influtna medlen skulle fördelas mellan öns fattiga och skolan.

Som församlingen ej kan eller vill underhålla de fallfärdiga byggnaderna och som den dessutom med det snaraste kommer att likvideras, upplösas, beslöts donera prästgården med uthusbyggnader, trädgård och ett stycke åkerjord till kommunen på vilkor, att här inrättades svensk folkskola. Även kyrkobyggnaden skulle erbjudas S. O. V. eller ungdomsförening för användning till kulturella ändamål.

Stämman uppsade även sin popp Jakob Warask från dennes ämbete som församlingspräst.

Utsågs en styrelse på tre personer att ordna församlingens angelägenhet. —

Magnushof, den olyckliga "korpén," har ännu ej blivit kommunens egendom. Ämbetsmän varo här, men ville stycka det område, som ursprungligen skulle tillfallit kommunen. Få se vem som blir den "lycklige" ägaren till härligheten.

Rågöarna.

Julkvällen den 24 december hade skolbarnen anordnat julfest med julgran vid skolan.

Festprogrammet var omväxlande, sång och föredrag. Dessutom bidrog vår nyss bildade manskör med några vackra sånger.

Skolsalen med alla därtill angränsande rum voro till trängsel fyllda av deltagare, vilket var oss en ny påminnelse om att vi borde skaffa oss en större lokal för anordning av fester.

Under festen utdelades av "julgubben" rikliga julgåvor till barnen.

Ett hjärtligt tack till alla, som bidragit med skänker och gåvor.

Julskänker ha influtit rikligen, så vi lämnat mer än ett tusen mark kvar i kassan, vilken summa vi tänka utnyttja vid nästa fest.

Skolbarnen: Oswald Nyman,
Herman Pöhl och andra.

VECKANS KRÖNIKA.

Inrikes.

Skulderna till utlandet.

Estlands skuld till Frankrike från tiden för det estländska frihetskriget har utgjort cirka 13 miljoner francs, varav under de senaste fem åren omkring 10 miljoner batalats. Nu har finansministeriet i dagarna till Frankrike översänt även det resterande skuldbeloppet cirka 3,5 miljoner francs. Från tiden för frihetskriget häftar landet ännu i skuld till England med ett belopp av 1,250,000 pund och till Amerika med en summa av över en miljon dollar.

Statsbudgetförslaget för 1926.

Regeringen har godkänt det till densamma inlämnade statsbudgetförslaget för nästa år. Budgetförslaget balanserar med en slutsumma på 7,734 milj. estmark. Cirka 25 procent av utgifterna komma på försvarets konto. Budgeten förelägges parlamentet den 20 januari, då riksdagen sammanträder efter jullovet.

Gemensam representant till avrustningskonferensen i Genève.

Inom regeringskretsar ha pågått överläggningar om huruvida icke Estland, Finland och Lettland borde sända en gemensam representant till avrustningskonferensen i Genève.

Prenumerationsanmälan.

"Kustbon" utkommer under 1926 enligt samma plan ungefär som hittills. Det är tidningens nionde årgång, som härmed anmäles, och vi hoppas att tidningen även framdeles skall röna samma intresse från allmänhetens sida, som under de gångna åtta åren kommit densamma till del. Ett varmt tack till alla våra läsare, medarbetare och gynnare för 1925. Vi hoppas även under 1926 kunna påräkna bidrag av våra såväl gamla som nya medarbetare. Spalterna stå öppna. — Då tidningen är ett språkrör för en läsekrets med rätt skilda åsikter, vill den så långt möjligt förhålla sig neutral till en del tvistefrågor. **Redaktionen åkläder sig därför icke något ansvar för signerade artiklar, utan ansvara författarna själva för framförda åsikter.**

Då tryckningskostnaderna stegrats, ha vi varit nödsakade att något höja prenumerationspriset. Tidningen kostar sålunda för 1926 225 mark per år, 125 mark för halvt år. Till utlandet blir priset oförändrat 350 estn. mark, per år och 200 estn. mark för halvt år. — **Endast detta nummer sändes till alla, gamla prenumeranter. Sedan sändes tidningen endast till dem, som prenumererat för 1926. Prenumerera därför i tid!**

I Sverige och Finland sker prenumerationen ändamålsenligast och billigast genom posten.

Red.

Skyddskårerna.

Skyddskårernas befälhavare överste Roska har för pressen meddelat, att skyddskårerna i Estland numera räkna 25,000

medlemmar. Beväpningen är god och motsvarar i stort sett den reguljära arméns. Ett specialvapen för skyddskårerna äro lätta, revolverartade kulsprutor. Vidare skola skyddskårerna föras med en större mängd pansarautomobiler, som beställts i utlandet och redan äro på väg till Reval. Ett särskilt skyddskårsorgan utges, som redan har 8,000 prenumeranter.

Utlandet.

Finland har fått ny regering.

Regeringsskiftet ägde rum den 31 december, då Tulenheimo-ministären befriades och den nya regeringen med Krjösti Kallio som statsminister utnämndes.

Mellan Sverige och Tjeckoslovakien har skiljedomsavtal träffats.

Japan har sänt ut mera trupper till Mandsjuriet för att se till att strider ej få äga rum en mil från Mukden. Japanerna, som äro oroliga för att Mandsjuriet skall bolsjeviseras, ha i samråd med England besatt Mandsjuriets huvudstad Mukden.

Ryska banditinfall i Polen.

Polska tidningar förmäla, att ryska banditstyrkor under den senaste tiden åter flerstädes trängt över gränsen in i östra Polen, där de bränna och plundra. De polska gränsvakterna ha flerstädes utkämpat formliga bataljer med ryssarna. Polska regeringen förbereder en not till sovjet i anledning av de ryska störningarna av gränsfreden.

Emanuel Sandberg, undervisningsråd i Stockholm, avled natten mellan den 4—5 sislidne december. Han var vid sitt frånfälle endast 52 år.

Med Emanuel Sandberg förlorar Serige en framstående skolman. Såsom avdelningschef i skolstyrelsens folkskoleavdelning inlade han betydande förtjänster i de senaste årens utveckling på folkskoleområdet. Även estlandsvenskarna minnas undervisningsrådet Sandberg med saknad, ty han har varit en god vän även till oss och från och med den tid Birkas folkhögskola åtnjutit svenskt statsunderstöd ha vi stått i nära förbindelse med honom.

Från bokmarknaden.

Karl Russwurm: En svensk folkspillra. Gammalsvenskbyborna.

Il Jakob Blees: Gammal-Svenskby.

Ovanstående arbete har utkommit på Ernst Wessmans Bokförlag, Stockholm, pris Kr. 3: —, illustrerad.

I boken lämnas en romantiserad skildring av de förhållanden och tilldragelser, som framtvingade Dagö-svenskarnas utvandring till nuvarande Gammal-Svenskby i Sydryssland. Första delen är översatt av Joel Nyman från den estniska versionen av J. Jung. — I senare avsnittet, av Jakob Blees, upprullas de öden, som mött svenskarna i deras nya hemland, samt skildras dramatiskt och målade Röda Kors-expeditionen i Gammal-Svenskby.

Ingen bör försumma att läsa den intressanta skildringen av Dagö-svenskarnas underbara öden.

Kyrkliga meddelanden.

Vormsö S:t Olai församling: Oktober — november:

Döpta: Katarina Karlström, Kärrslätt Lill Jonas. Maria Hilda Nyman, Borrby Stas Erjas. Gunnar Anders Hörnström, Kärrslätt Jobbes. Johannes Slät, Sviby Johans. Elvine Dagmar Glad, Förby Simas. Emil Rosenblad, Dyby Nybondas. Albin Einar Tomson, Förby Jakas-Hannas. Gunnar Georg Bergström, Kärrslätt Tönnis. Axel Hjalmar Lundström, Dyby Erjas. Edvard Bäckman, Förby Rubas. Fred Johannes Rönnkvist, Fällarna Nygårds. Signe Elsa Ingrid Hamberg, Förby Hannas.

Vigda: Thomas Lilja från Borrby Dom-Laras och Agneta Enkel från Kärrslätt Karls. Lars Nyblom från Dyby Olors och Maria Liljebäck från Dyby Jonas.

Döda: Katarina Grönman, född Vesterlin, från Borrby Oagårds, 67 år. Anders Edvard Stenros från Bussby Peters, 8 mån. Johannes Edvard Enkel från Hosby Lill-Simas, 8 mån. Katarina Karlström från Kärrslätt Lill-Jonas, 7 dagar. Johan Vaksam från Håkabacken Backas, 55 år. Katarina Fagerlund, född Lilja, från Håkabacken Erjas, 85 år.

Trafikaktiebolaget MÄLAREN-HJÄLMAREN

TELEFONER: för passageraretrafiken 56-28, Norr 12-57, för godstrafiken Norr 12-99

Reguljära linjer: Stockholm — Köping — Kungsör — Arboga — Örebro
 Stockholm — Strängnäs — Västerås — Enköping
 Stockholm — Drottningholm — Sigtuna — Skokloster
 Stockholm — Äarna Ekerö, Björkö, Adelsö och Svartsjölandet.

ANGÅENDE AVGÅNGSTIDERNÄ: SE DAGSPRESSEN

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
 Uniforms- och Sportatliklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)
 Hamngatan 3 A STOCKHOLM Norrmalmstorg

MÉRIT

SVENSK TILLVERKNING
 PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅT MOTOR

med fotogendrift

Levereras med bläslamps-
 eller magnetändning

AKTIEBOLAGET

FREDR. WAGNER

STOCKHOLM

VASAG. 48.

Svedala

Tegelmaskiner,
 Grävmaskiner,
 Stenkrossar,
 Vägbyggnadsmaskiner,
 Betonblandare,
 Torvmaskiner,
 Bränslekrossar för torv, koks
 och kol,
 Pulveriseringsmaskiner,
 Vindsiktar,
 Torktrumlor,
 Brikettpressar,
 Transportapparater,
 Rullager, Rallvagnshjul,
 Skottkärrehjul,
 Kokillgods,
 Stålgjutgods.

Aktiebolaget

Åbjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
 SVEDALA, GIJETERIET. 52, 76, 203, 4, 60 & 183.

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Avdelningskontor i REVAL:

S. Karja tän. 9.

Bageriidkarnes Jäst-Aktiebolag
 hållbar och jäskraftig

Pressjäst

är oöverträffad.

Återsförsäljare antagas där vi
 förut icke äro representerade.

Post- och telegrafadress:

Jästängen, STOCKHOLM.

Större och mindre

Skogsparker på rot

såväl som

sågtimmer

köpes kontant av Säfveåns A. B.
 Göteborg

EGONLINIEN

uppehåller regelbunden trafik Göte-
 borg med alla mellanliggande svenska
 hamnar till

**Karlskrona—Danzig—Libau—
 Riga—Reval—Hälsingfors.**

GÖTEBORG

K Ö R

OLOF ASKLUNDS

BRÖD.

Det ar bäst.

Olof Almér

Tel.531 Kristianstad Tel.163
 Välsorterat Fin- o. Grovbageri

Medlemsavgifter till Svenska Odlingens Vänner för 1925,

som hittills ännu icke erlagts,
 torde fortats möjligt betalas.
 Riddaregatan 3 alla dagar kl.
 10—1.

En lokal

på 3 rum och kök önskas hyra
 i stadens centrum

Svar till denna tidning „Lokal“.

Kungörelse.

Härmed förklaras som ogiltiga
 av Wormsö kommunalstyrelse
 utfärdade hästpass № 142 av den
 19 april 1921 samt № 10/12154
 av d. 24 maj 1923.

Wormsö d. 7. dec. 1925.

Kommunalordf: A. Liljebäck.
 Sekreterare: F. Friberg.

Falkenberg

Använd

Extra vetemjölet

„ÖRNEN“

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolfs“. Rt. 440 & 1444

Tillverka telefonkol och dynamoborstar, lämp-
 liga för alla i marknaden förekommande
 apparater och maskiner. — Begär offert!

Vid 22:dra allmänna lantbruksmötet i Gö-
 teborg år 1923 erövrade

Thermaenius Trösverk

hederspris, guldmedalj och fem l:sta pris.

Nya Herkules Slättermaskiner l:sta pris

Nya Fortuna Gröpkvarnar l:sta pris

Salix Radsåningsmaskin l:sta pris

Generalförsäljare:

KULLBERG & Co A.-B. Katrineholm

Svenska Sockerfabriks A. B., Malmö.

Bitsocker, förpackat i pa-
 ket om 2 å 2½ kg, fin-
 nes till salu hos alla spe-
 cerihandlare.